

BẢN TIN Y TẾ CÔNG CỘNG

Bệnh Rubella (Bệnh sởi Đức)

Massachusetts Department of Public Health (MDPH, hay Ban Sức Khỏe Công Cộng Massachusetts),
305 South Street, Jamaica Plain, MA 02130

Bệnh rubella là gì?

Bệnh rubella (còn gọi là bệnh sởi Đức) là chứng bệnh do một loại siêu vi dễ dàng lây lan giữa những người chưa từng bị bệnh này và chưa được chủng ngừa, gây ra. Triệu chứng phổ biến nhất gồm sốt nhẹ, nhức đầu, sưng phù hạch bạch huyết (thường ở phía sau cổ), và nổi mề đay kéo dài khoảng ba ngày. Khoảng phân nửa trong tất cả những người bị bệnh này không bị nổi mề đay. Một số người (nhất là phụ nữ) có thể bị sưng phù và đau nhức khớp, nhưng các triệu chứng này không kéo dài. Bệnh này cũng có thể làm sưng phù não (viêm não), nhưng điều này rất hiếm thấy. May mắn thay, nhờ có thuốc chủng ngừa bệnh rubella, nên bệnh rubella hiếm thấy tại Hoa Kỳ.

Bệnh rubella có nguy hiểm không?

Mặc dù thường là bệnh nhẹ, nhưng bệnh rubella có thể rất nguy hiểm khi phụ nữ nào chưa chủng ngừa lại bị bệnh rubella trong lúc có thai. Bệnh rubella có thể gây ra các khuyết tật bẩm sinh như lãng tai, mù lòa, vấn đề về tim, thiếu năng tâm thần, hoặc vấn đề về xương nơi thai nhi. Bệnh rubella cũng có thể làm sảy thai. Vì lý do này, mọi phụ nữ nào muốn sanh con nên đi thử máu để chắc rằng họ được chủng ngừa bệnh rubella và không thể bị bệnh này, ngay cả khi họ được sanh trước năm 1957, là thời điểm mà hầu hết mọi người đều bị bệnh này vào lúc nào đó trong cuộc đời của họ.

Phương thức lây lan bệnh rubella ra sao?

Loại siêu vi gây ra bệnh rubella sống trong mũi và cổ họng, và lan truyền vào trong không khí khi người bị nhiễm hắt hơi, ho hoặc nói chuyện. Người khác ở gần bên có thể hít siêu vi này vào. Chạm vào khăn giấy đã dùng hoặc dùng chung ly uống nước của người bị bệnh rubella cũng có thể lây lan siêu vi này. Người bị bệnh rubella có thể lây truyền bệnh này bắt đầu từ 7 ngày trước khi cho đến 7 ngày sau khi khởi đầu nổi mề đay. Các triệu chứng đầu tiên xuất hiện khoảng 16 - 18 ngày sau khi bị nhiễm bệnh.

Những ai bị bệnh rubella?

- Bất cứ người nào chưa từng bị bệnh rubella và chưa từng được chủng ngừa.
- Trẻ sơ sanh dưới 12 tháng, vì bé còn quá nhỏ nên không thể chủng ngừa.

Cách chẩn đoán bệnh rubella như thế nào?

Vì bệnh rubella có thể trông giống như nhiều chứng bệnh nào khác làm nổi mề đay, nên chỉ có cách chắc chắn để biết quý vị có bị bệnh rubella hay không là đi thử máu. Thỉnh thoảng, thử nghiệm ở cổ họng và thử nước tiểu cũng được thực hiện.

Cách phòng ngừa bệnh rubella ra sao?

Bảo vệ trẻ của quý vị bằng cách đưa em đi chủng ngừa khi bé được 12 - 15 tháng, và chủng ngừa lại lần nữa khi em sắp đi học mẫu giáo. Thuốc ngừa bệnh rubella thường được chích trong mũi chủng ngừa gọi là MMR - phòng ngừa bệnh sởi, quai bị, và rubella (measles, mumps and rubella, hay MMR). Hiện nay, số trường hợp bị ba chứng bệnh này ít hơn nhờ trẻ em được đi chủng ngừa MMR.

Quy định tiểu bang đòi hỏi một số nhóm người phải đi chủng ngừa bệnh rubella. Một số nhân viên chăm sóc sức khỏe, nhân viên chăm sóc trẻ em và mọi trẻ em tại nơi giữ trẻ và trường dự bị mẫu giáo cần phải đi chủng ngừa bệnh rubella 1 lần - thường được thực hiện khi chủng ngừa MMR kết hợp. Học sinh mẫu giáo, các lớp 1 - 12 và sinh viên trường cao đẳng/đại học cũng cần phải chủng ngừa bệnh rubella 1 lần, nhưng thường được 2 lần chủng ngừa MMR mới được nhập học. Thử máu để chứng minh miễn nhiễm cũng có thể được dùng để đáp ứng đòi hỏi này cho tất cả các nhóm.

Phụ nữ nào dự định sinh con và chưa miễn nhiễm nên đi chủng ngừa MMR ít nhất 4 tuần trước khi thụ thai.

Chủng ngừa MMR có an toàn không?

Có. Thể thức này an toàn cho hầu hết mọi người. Tuy nhiên, thuốc chủng ngừa, cũng như các loại thuốc khác, có thể gây ra phản ứng phụ nơi một số người. Chủng ngừa MMR có thể gây ra sốt, nổi mề đay nhẹ, đau nhức hoặc tê cứng khớp tạm thời. Vấn đề nghiêm trọng hơn, như động kinh, vấn đề chảy máu hoặc phản ứng dị ứng rất hiếm thấy. Đi chủng ngừa MMR an toàn hơn rất nhiều so với bị bệnh rubella, và hầu hết mọi người đều không gặp bất cứ vấn đề nào với thuốc chích ngừa này.

Những ai không nên đi chủng ngừa MMR?

- Người bị dị ứng nghiêm trọng với gelatin, thuốc trụ sinh neomycin hoặc lần chủng ngừa trước đây.
- Phụ nữ có thai hoặc muốn thụ thai trong vòng 4 tuần không nên đi chủng ngừa MMR cho đến sau khi sanh con.
- Người bị ung thư, siêu vi bệnh liệt kháng/bệnh liệt kháng (HIV/AIDS), hoặc có vấn đề hay cách chữa trị nào khác làm suy yếu hệ miễn dịch nên hỏi ý kiến bác sĩ hay y tá của mình trước khi đi chủng ngừa.
- Người vừa mới được truyền máu hoặc được truyền sản phẩm máu khác nên hỏi ý kiến bác sĩ hay y tá của mình trước khi đi chủng ngừa.
- Người bị sốt cao không nên đi chủng ngừa cho đến sau khi cơn sốt và các triệu chứng khác khỏi hẳn.

Nhân viên chăm sóc sức khỏe có cần phải thận trọng hơn về bệnh rubella hay không?

Có. Nhân viên chăm sóc sức khỏe nào chưa miễn nhiễm bệnh rubella có thể hít vào rồi lây truyền siêu vi này sang đồng sự và bệnh nhân của họ. Hậu quả có thể bi thảm nếu một trong những người tiếp xúc với họ có thai và chưa miễn nhiễm. Đó là lý do tại sao đòi hỏi mọi nhân viên chăm sóc sức khỏe nào bị nhiễm bệnh rubella **và không có hồ sơ chủng ngừa bệnh rubella** hoặc kết quả thử máu của họ cho thấy họ chưa miễn nhiễm, phải tạm nghỉ việc từ ngày thứ 7 đến hết ngày thứ 21 sau khi bị nhiễm bệnh này. Nhân viên chăm sóc sức khỏe cần phải có bằng chứng miễn nhiễm bệnh rubella, qua hồ sơ chủng ngừa hoặc kết quả thử máu.

Có thể lấy thêm thông tin ở đâu?

- Bác sĩ, y tá hay bệnh xá của quý vị, hoặc hội đồng y tế địa phương (có ghi trong niên giám điện thoại, bên dưới mục chánh quyền địa phương).
- Gọi cho Ban Sức Khỏe Công Cộng Massachusetts (MDPH), Chương Trình Chủng ngừa (Immunization Program) theo số (617) 983-6800 hay số miễn phí (888) 658-2850 hoặc viếng thăm mạng lưới của MDPH, <http://www.state.ma.us/dph/>.

Văn Phòng Khu Vực Đông Bắc (Northeast Regional Office), Tewksbury (978) 851-7261

Văn Phòng Khu Vực Trung Tâm (Central Regional Office), West Boylston (508) 792-7880

Văn Phòng Khu Vực Đông Nam (Southeast Regional Office), Taunton (508) 977-3709

Văn Phòng Khu Vực Metro/Boston* (Metro/Boston Regional Office), Jamaica Plain (617) 983-6860

Văn Phòng Khu Vực Miền Tây (Western Regional Office), Amherst (413) 545-6600

*Nhà cung cấp và cư dân Boston cũng có thể gọi cho Ủy Ban Sức Khỏe Công Cộng Boston (Boston Public Health Commission) theo số (617) 534-5611.

Đường Dây Thường Trực về Thông Tin Chủng Ngừa Toàn Quốc của CDC (CDC National Immunization Information Hotline):

- Tiếng Anh: 1-800-232-2522 hoặc tiếng Tây Ban Nha: 1-800-232-0233 (Thứ Hai – thứ Sáu, 8:00 sáng – 11:00 tối)
- Người dùng máy điện văn: 1-800-243-7889 (Thứ Hai – thứ Sáu, 10:00 sáng – 10:00 tối)